

Ženíjní technika při přechodu do dočasné obrany

Podplukovník Josef J e b a v ý

Při přechodu do obrany je důležité především vytvořit příznivé podmínky k plnění palebných úkolů. V obraně má velký význam každá použitelná zbraň, každý tank, obrněný transportér, dělo a zejména raketové prostředky.

Dobře vybudovaný okop, úkryt pro živou sílu, kryt pro bojovou techniku, pečlivě maskované rozmístění 2. sledu a záloh, systém ženijních zátarasů sladěný s palbou protitankových prostředků, to vše umožňuje obránci úspěšně splnit stanovené úkoly.

Realizace těchto opatření však bude ovlivněna a podmíněna mnoha činiteli. Především tím, že při přechodu do obrany v přímém dotyku s nepřítelem nebude bojová činnost přerušena a protivník se bude všemožně snažit znemožnit nebo ztížit ženijní opatření všeho druhu.

Rozhodující úlohu bude mít čas, po který bude možno plnit nejdůležitější úkoly ženijního zabezpečení. Tato doba bude rozdílná v závislosti na vzdálenosti od čáry dotyku s nepřítelem a možnosti přísunu jeho záloh. Nejméně času budou mít jednotky a útvary 1. sledu v bezprostředním palebném dotyku s nepřítelem, postupně do hloubky bojové nebo operační sestavy budou časové možnosti příznivější.

Dalším činitelem, který bude ovlivňovat rozsah ženijních opatření, bude množství sil a prostředků, které bude možno po danou dobu vyčlenit k plnění úkolů ženijního zabezpečení. I zde budou možnosti diferencované a budou ovlivněny

- úkolem a místem v bojové (operační) sestavě jednotky, útvaru, svazku (svazu),
- bojovou (operační) sestavou,
- ztrátami všeho druhu v dosavadní bojové činnosti,
- množstvím a stavem ženijně mechanizačních prostředků, které jsou k dispozici,

- zkušenostmi velitelů a
- stupněm vycvičenosti vojsk v organizaci ženijního zabezpečení.

Určitý vliv na rozsah úkolů ženijního zabezpečení bude mít i charakter terénu v prostoru bojové činnosti vojsk, jeho členitost, propustnost, pokrytost, geologické složení a rozpojitelnost půdy, denní a roční doba, povětrnostní podmínky apod.

Při organizaci ženijního zabezpečení obrany dochází nutně k rozporu mezi požadavky (nejspolehlivější ochrana živé síly, bojové techniky i předpoklady plnit úkol zajištění zemních a okopových prací) a možnostmi tyto požadavky realizovat. A zde právě vystupuje do popředí úloha a význam ženijně mechanizačních prostředků, bez nichž si dnes nelze vůbec představit zemní práce, zatarasování, úpravu a udržování komunikací, uvolňování zátarasů všeho druhu atd. Důležitým měřítkem možností ženijní přípravy obrany bude tedy

- množství a druh ženijně mechanizačních prostředků, které jsou k dispozici,
- technický stav a vycvičenost strojníků, řidičů a obsluh ženijních mechanizačních prostředků,
- organizační schopnosti velitelů a štábů všech stupňů, co nejúčinněji použít ženijní techniku a její činnost všestranně zabezpečit.

Možnosti využití ženijně mechanizačních prostředků v obraně

Za předpokladu, že při přechodu do obrany budou u ženijní techniky asi 25% ztráty z předchozí bojové činnosti a že obrana bude zaujímana a připravována v terénu vhodném k použití mechanizačních prostředků, můžeme jimi uhradit tento počet denních výkonů (1 dv — pracovní výkon 1 vojáka za dobu 10 hodin — podle bonity půdy 3 až 5 m³)

Názory – ohlasy

a) motostřelecká divize:

Poř. čís.	Druh stroje	Počet ks		Norma na jednotku	Uhradí dv		Poznámka
		tab.	skut.		jedn.	celk.	
1	buldozer	8	6	35 m³/h	100	600	
2	rypadlo	1 2	— 2	30 m³/h	80	160	
3	BTU	12	10	100 m³/h	350	3500	
4	ZP 60	2	2	0,8 km/h	128	256	
5	MUP	4	3	1 pokládka za hod.			za 10 h. 1-1,5 pokládky tj. 900 až 1350 ks PT min.
Celkem					4516		

b) tanková divize:

Poř. čís.	Druh stroje	počet ks		Norma na jednotku	Uhradí dv		Poznámka
		tab.	skut.		jedn.	celk.	
1	buldozer	8	6	35 m³/h	100	600	
2	rypadlo	2	2	30 m³/h	80	160	
3	BTU	20	15	100 m³/h	300	4500	
4	ZP 60	2	2	0,8 km/h	128	256	
5	MUP	4	3	1 pokl./h			1-1,5 pokládky za den tj. 900-1350 ks PT min.
Celkem					6516		

c) vševojsková armáda (přechází-li do obrany 2 msd, 1 td, přípravy obrany zúčastní se 50 % ženijní techniky armádních ženijních útvarů).

Poř. čís.	Druh stroje	Počet		Norma na jednotku	Uhradí dv		Poznámka
		tab.	skut.		jedn.	celk.	
1	buldozer	44	32	35 m³/h	100	3200	
2	rypadlo	40	30	30 m³/h	80	2400	
3	BTU	40	30	100 m³/h	300	9000	
4	ZP 60	14	10	0,8 km/h	128	1280	
5	MUP	48	37				1-1,5 pokládky za den tj. 10 000-15 000 PT min.
Celkem					15 880		

Abych mohl ukázat podíl mechanizačních prostředků na ženijní přípravě obrany za daných předpokladů, porovnám práci strojů s prací ruční. Uvažuji méně příznivou situaci, kdy po odečtení ztrát a při zabezpečení nepřetržité bojové pohotovosti bude na ženijní práce k dispozici 50 % plánovaných počtů svazků.

bojovými nařizeními a rozkazy příslušných ŽN a nadřízených velitelů a odpovídají za neustálou bojeschopnost a dobrý technický stav prostředků.

Vševojskoví velitelé a štáby ovlivňují použití ženijní techniky včasným rozhodnutím pro obranu, upřesněním rozmístění prvků bojové sestavy v terénu, volbou

Svazek, svaz	dv ruč. práce (50 % plán. počtu)	dv strojů (x koef. účín. 0,8)	$\frac{dv s}{dv r} \cdot 100 \%$
msd	4000	3600	90 %
td	3500	5200	148 %
A (2 msd, 1 td)	15000	12700	85 %

Zde vyniká podíl ženijní techniky na ženijní přípravě obrany. Využití ženijní techniky zdvojnásobuje rozsah ruční práce a tudíž **podstatnou měrou** napomáhá úspěšnému plnění stanovených úkolů. Ženijně mechanizační prostředky k zatarasování plně kryjí požadavky na přípravu výbušných zátarasů. Těžiště zatarasování výbušnými prostředky je totiž v jejich manévru na směry útoku nepřítel v průběhu boje, kdy jejich využití je nejefektivnější. Vzhledem k tomu a omezeným možnostem přísunu a doplňování ženijní munice budou minová pole předem připravována jen v omezeném rozsahu a na nejdůležitějších směrech.

Vliv velitelů a štábů na využití ženijní techniky v obraně

Z rozboru možností ženijní techniky v obraně vyplývá i důležitý závěr nejen k práci ŽN a velitelů ženijních útvarů a svazků, ale i pro vševojskové velitele a jejich štáby.

Hlavní organizátor maximálního a nejúčelnějšího využití ženijní techniky na daném stupni je ženijní náčelník, jehož povinností je mít neustálý přehled o druzích a množství ženijní techniky a zabezpečovat její nepřetržitou použitelnost, vyhodnocovat podmínky k jejímu použití, navrhovat vševojskovému veliteli nejvýhodnější použití ženijně mechanizačních prostředků a organizovat ošetřování a dílenskou službu.

Velitelé a štáby ženijních, ženijně technických jednotek útvarů a svazků se řídí

typu a umístění objektu v terénu, použitím ženijně mechanizačních prostředků v rozhodujících prostorech pro obranu a optimalizací pracovních podmínek ženijní techniky.

Přitom je účelné dodržovat tyto zásady:

- maximálně využít dobu, po kterou je možno ženijní techniku používat,
- vyloučit na minimum ztrátové časy,
- správně vyhodnotit terén v opěrných bodech a rájonech obrany, zbytečně neměnit rozmístění jednotlivých bojových prostředků i umístění ženijních objektů,
- volit odpovídající druhy a typy objektů,
- všechna ženijní opatření pečlivě maskovat,
- sladit práci strojů s ručním dokončením, připravené objekty co nejúčelněji využívat a
- sladit ženijní úpravu terénu s organizací paléb a systémem zatarasování.

Podíl ženijně mechanizačních prostředků přípravy obrany bude dále narůstat zaváděním nových výkonnějších prostředků. Nemůže tomu být ani jinak, chceme-li být soudobou armádou, připravenou plnit bojové úkoly ve složitých podmínkách.

Z á v ě r

I když současná ženijní technika se významně podílí na přípravě obrany, musí být její další vývoj zaměřen k tomu, aby dále rostl podíl strojní práce nad ruční.

Přítom musí vyhovovat požadavkům soudobého boje, tj. být vysoce výkonná, pohyblivá a musí chránit obsluhu (osádku) před účinky nebezpečného záření nebo zamoření terénu a ovzduší, popřípadě jejich účinky podstatně snižovat. Maximálně efektivní využití ženijní techniky kladé značné nároky na organizační a řídicí práci velitelů i ženijních náčelníků všech stupňů. Značné množství výkonné ženijní techniky, jako jsou přídatné buldozerové

radlice, zabezpečuje přímo jednotlivé bojové prostředky, jejich nasazení, využití i všestranné zabezpečení organizují a řídí přímo vojškoví velitelé (velitelé rot, baterií, praporů, oddílů apod.).

Úloha a místo ženijní techniky při zabezpečování přechodu do obrany si zaslouží pozornost všech velitelů a náčelníků, kteří o jejím použití rozhodují. Tato skutečnost se pak výrazně odráží v průběhu obranného boje a operace.

Zásobování frontového letectva

(VM č. 2/66)

Podplukovník Radim Drtílek

Autor článku poukazuje na neudržitelnost dosavadního „autonomního“ způsobu zásobování letectva speciálním leteckým materiálem, tj. let. tech. materiálem, municí a LPH. Ve velmi kusé a obecné formě uvádí i návrh, jak otázku řešit a nakonec výzvu, aby navrhovaný způsob byl dále podrobně studován a dokonce i procvičován.

Protože jako příslušníci týlu svazu frontového letectva považujeme obsah návrhu za nesprávný, chci v článku ukázat, v čem je neopodstatněnost navrhovaného systému a jaký je náš názor na tuto problematiku.

Podstatou návrhu autora je zrušení zásobovací etapy letecké armády (PLZ) a včlenění armádních skladů leteckého materiálu do frontových základů a jejich oddělení. Pokusím se především alespoň stručně ukázat, jaké důsledky by nutně musela mít navržená organizace v praktické činnosti. Pokud jde o vlastní prostor rozmístění a kapacitu základů, stačí uvést, že v případě PFZ to znamená vyčlenit 3–5 dalších V/S a zvětšit zaujímaný prostor o 250–400 km², materiálně pak vzrůst tonáže cca o 20 000 tun. U oddělení PFZ rozvinovaného na silnicích zvětšit prostor o 60–100 km² a množství zásob o 8–10 000 tun, tedy v obou případech zvětšení téměř o jednu třetinu. Z na-

vrhovaného začlenění skladů dále vyplývá, že nebude-li mít LA své zásoby materiálu, nepotřebuje rovněž dopravní prostředky k jeho přísunu a náčelník týlu frontu musí převzít plnou odpovědnost za přísun leteckého materiálu všeho druhu až do skladů ltd. Pro týl frontu to tedy znamená zabezpečit přísuny nejen pro přímo podřízené svazky a útvary a 2–3 základny vševojskových armád, ale ještě dále pro sklady nejméně dvou ltd. Konečně přistupuje zde ještě další nepříznivá okolnost, a to z hlediska umístění zásob. Není pochyb o tom, že hlavním kritériem k rozmístění frontových základů a jejich oddělení, a v tom případě i skladů a oddělení leteckého materiálu, bude především hledisko zásobování vševojskových armád, a toto ne vždy bude časově i prostorově odpovídat potřebám a uskupení frontového letectva.

Tyto skutečnosti ukazují, že navrhovaný systém je sice po stránce rozložení zásob na operačním stupni a jejich přísunu uskutečnitelný, současný stav však nevyplývá, ale naopak vytváří nové komplikace.

Jaké předpoklady a vztahy vytváří navrhovaný systém v otázkách řízení týlu? Pro týl jakéhokoli stupně platí zásada, že odpovědnost za zásobování může nést jen ten, kdo má k dispozici vlastní zásoby